

INTER
#ledereenOveral

west-vlaanderen
de gedreven provincie

Aanbevelingen aangepaste en voorbehouden parkeerplaatsen

Private Stichting Toegankelijk Vlaanderen
Maatschappelijke zetel: Belgiëplein 1 - 3510 Hasselt
T 0032 11 26 50 30 - www.inter.vlaanderen - info@inter.vlaanderen
BTW BE 0550 914 072 - IBAN BE64 7360 0347 1452

1 Inleiding

Inter, het Vlaams expertisecentrum toegankelijkheid, streeft naar een toegankelijke en inclusieve samenleving waar iedereen, met of zonder handicap, gelijkwaardig en onafhankelijk aan kan deelnemen. Mensen voelen zich beperkt als de omgeving niet is aangepast aan hun mogelijkheden. Inter biedt daarom ondersteuning om de omgeving bereikbaar, betreedbaar, bruikbaar, begrijpelijk, bekend, beschikbaar en dus comfortabel te maken voor iedereen. Inter is de verbinding tussen het beleid, gebruikers en professionelen.

Ook de provincie West-Vlaanderen hecht veel belang aan toegankelijkheid en is daarom een bevoorrechte samenwerkingspartner. De voorbije jaren screende Inter in opdracht van de provincie de voorbehouden parkeerplaatsen op ons grondgebied. Gedetailleerde toegankelijkheidsinformatie over de locaties en inrichting vind je op de website www.navigeerenparkeer.be. Meer info over het project 'Navigeer en Parkeer' lees je in hoofdstuk 5 (p. 12).

In deze bundel vind je informatie over hoeveel aangepaste en voorbehouden parkeerplaatsen er nodig zijn volgens de Vlaamse verordening inzake toegankelijkheid en ministeriële omzendbrieven, hoe een aangepaste en voorbehouden parkeerplaats er moet uitzien, waar ze best gelegen is en hoe ze best aansluit op de omgeving.

Als je deze aanbevelingen combineert met de toegankelijkheidsinformatie over alle gescreende voorbehouden parkeerplaatsen in jouw gemeente, dan heb je alle informatie in handen om aan de kwaliteit van de voorbehouden parkeerplaatsen op het grondgebied van jouw gemeente te werken. We hopen je hiermee vanuit het provinciebestuur van dienst te zijn.

De informatie in Navigeer en Parkeer is niet alleen nuttig voor het lokaal bestuur, ze helpt ook de houders van een blauwe kaart aangepaste parkeerplaatsen terug te vinden. Daarom is het belangrijk dat we alle gegevens actueel houden. De provincie West-Vlaanderen wil daar met jouw hulp de komende jaren verder in investeren.

Wijzigingen, aanpassingen of een vraag om advies?

Contacteer Inter via brugge@inter.vlaanderen of telefoneer naar 050 60 20 75.

Sabien Lahaye-Battheu

Gedeputeerde voor onder meer Ruimtelijke ordening, Gebouwen en Toegankelijkheid

Provincie West-Vlaanderen

2 Aangepaste en voorbehouden parkeerplaatsen

2.1 Normen en voorbeeldtekeningen

De norm voor het minimum aantal parkeerplaatsen dat aangepast en voorbehouden moet worden voor personen met een handicap werd vastgelegd in de (federale) **Ministeriële omzendbrief** van 25 april 2003 en het **“Besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van een gewestelijke stedenbouwkundige verordening betreffende toegankelijkheid”** van 5 juni 2009.

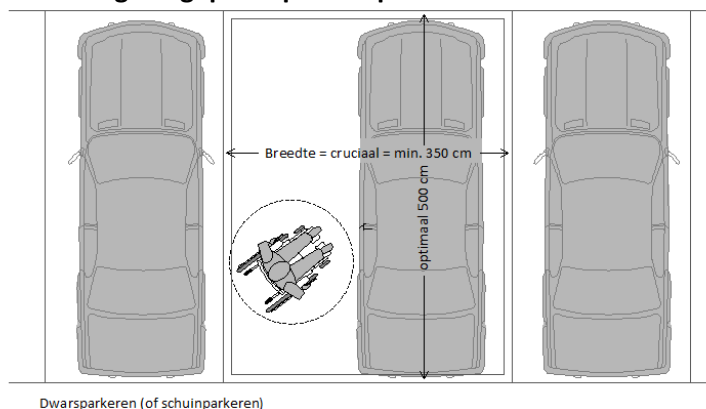
Dit besluit is sinds 1 maart 2010 is van kracht. Sinds 31 maart 2011 zijn er een aantal wijzigingen van kracht, deze hebben geen betrekking op parkeerplaatsen.

Parkeerplaatsen (zie art.27)

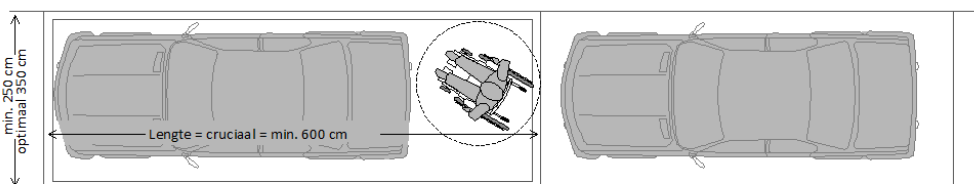
Indien er **parkeerplaatsen** komen, moet minimaal 6 % van het totaal aantal parkeerplaatsen én met een minimum van 1 plaats aangepast en voorbehouden zijn, dit best zo dicht mogelijk bij de inkom.

- Bij dwars parkeren moet de breedte ≥ 350 cm zijn, bij langs parkeren is de lengte ≥ 600 cm.
- De parkeerplaats moet aangeduid en afgebakend worden:
 - De grenzen van de parkeerplaats worden in contrasterende kleur aangeduid.
 - De signalisatie bestaat uit een verkeersbord E9a ("P") met ITS rolstoelsymbool (onderhoogte 210 cm). Bij langse parkeerplaatsen wordt dit aangevuld met de aanduiding van de lengte van de parkeerplaats.
 - Aanbeveling: een rolstoelsymbool op grond en blauw gemarkeerde ondergrond of blauwe lijn evenwijdig aan witte afbakening.
- Het hellingspercentage bedraagt in alle richtingen maximaal 2 %.
- De ondergrond moet aaneengesloten, effen en slipvrij (ook in natte omstandigheden) zijn en een lage rolweerstand hebben.
- Drenpellose aansluiting op het toegangspad.

Voorbeeldtekening aangepaste parkeerplaats

Dwarsparkeren (of schuinparkeren)

Langsparkeren

2.2 Specificaties

Het aantal aangepaste plaatsen is afhankelijk van het totale aantal parkeerplaatsen:

- 1 t/m 4 parkeerplaatsen: minimaal 1 aangepast, niet voorbehouden
- 5 t/m 100 parkeerplaatsen: minimaal 6 % aangepast en voorbehouden, met een minstens 1 aangepaste en voorbehouden parkeerplaats

Meer dan 100 parkeerplaatsen:

- Eerste 100 parkeerplaatsen: minimaal 6 % aangepast en voorbehouden
- Daarboven per aangesneden schijf van 50 parkeerplaatsen: 1 extra aangepaste en voorbehouden parkeerplaats

2.2.1 Basisafmetingen

Dwarsparkeren

Breedte minimaal 350 cm

Lengte bij voorkeur minimaal 500 cm

Schuinparkeren

Ingeschreven rechthoek van minimaal 350 x 500 cm, bij voorkeur minimaal 350 x 600 cm

Langsparkeren

Lengte minimaal 600 cm

Breedte bij voorkeur 350 cm (in functie van veilig uitstappen is een gelijkgrondse uitstapzone van 150 cm nodig)

2.2.2 Inplanting

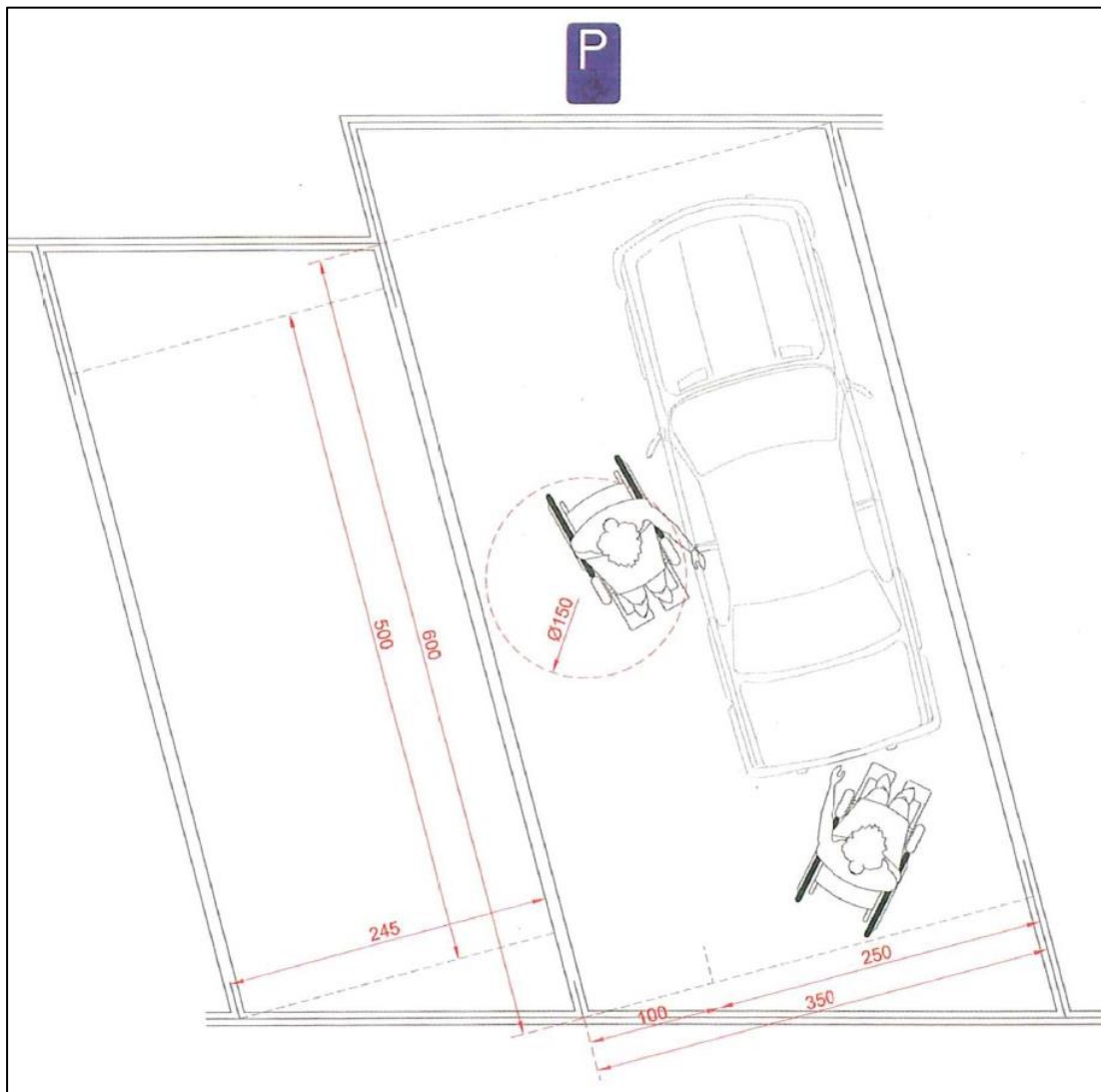
- Zo dicht mogelijk bij de toegang van het gebouw: maximaal 25 m van de toegang.
- Bij grotere evenementen of gebouwen (voetbalstadia, expohallen): maximaal 100 m.
- Parkeerplaatsen moeten drempelloos aansluiten op het toegangspad.
- Het toegangspad moet voldoende breed, vlak, goed berijdbaar en drempelloos zijn. Er moet een afbakening aangeduid worden. Het belang hiervan ligt in de zone voor het autoverkeer duidelijk te onderscheiden met de zone voor voetgangers. Een accent op de ondergrond of belijning kan dit duidelijk maken.
- Indien er meerdere toegangen tot een gebouw aanwezig zijn of indien er meerdere gebouwen op het terrein zijn, moet het aantal voorbehouden parkeerplaatsen gelijkmatig verspreid worden over de verschillende toegangen of gebouwen.

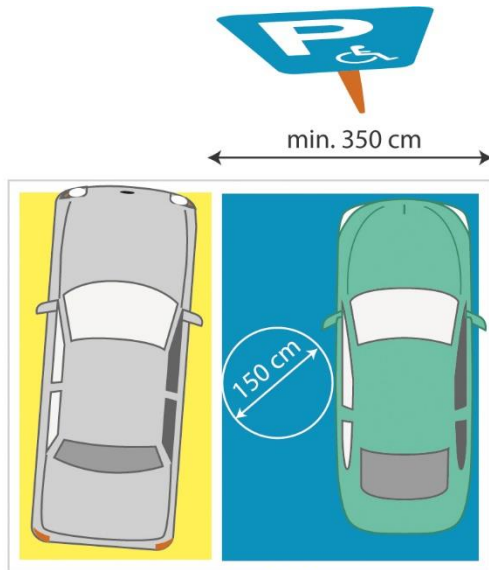
2.2.3 Vormgeving en afmetingen

De afmetingen van de voorbehouden parkeerplaatsen worden bepaald door de breedte en lengte van een gemiddelde wagen, aangevuld met de ruimte die nodig is voor het maken van een vrije draaicirkel.

Om in en uit de wagen te kunnen stappen, moet een rolstoelgebruiker zowel aan de zijkant van de wagen als aan de achterzijde kunnen manoeuvreren. Bovendien houdt men best rekening met de ruimte die nodig is voor het gebruik van liftsystemen.

Bij **dwars- of schuinparkeren** (dwars of schuin op de rijrichting) is de breedte van de parkeerplaats het belangrijkste, omdat de parkeerplaats in dat geval een zijdelings ingesloten ruimte omvat.

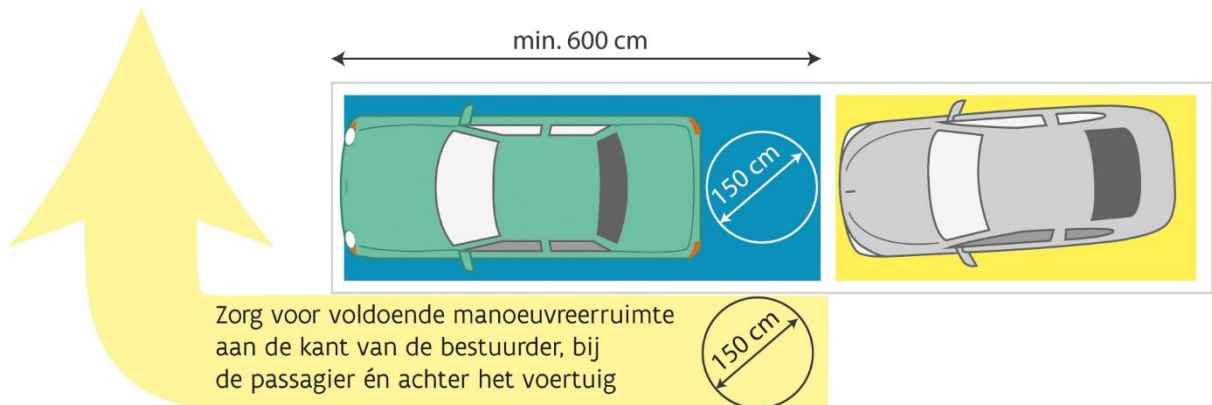

De route naar het gebouw is drempelvrij, zonder obstakels, veilig en heeft een toegankelijke ondergrond.

Bij **langsparkeren** (mee met de rijrichting) is de lengtemaat cruciaal, omdat de parkeerplaats aan de achterzijde ingesloten wordt.

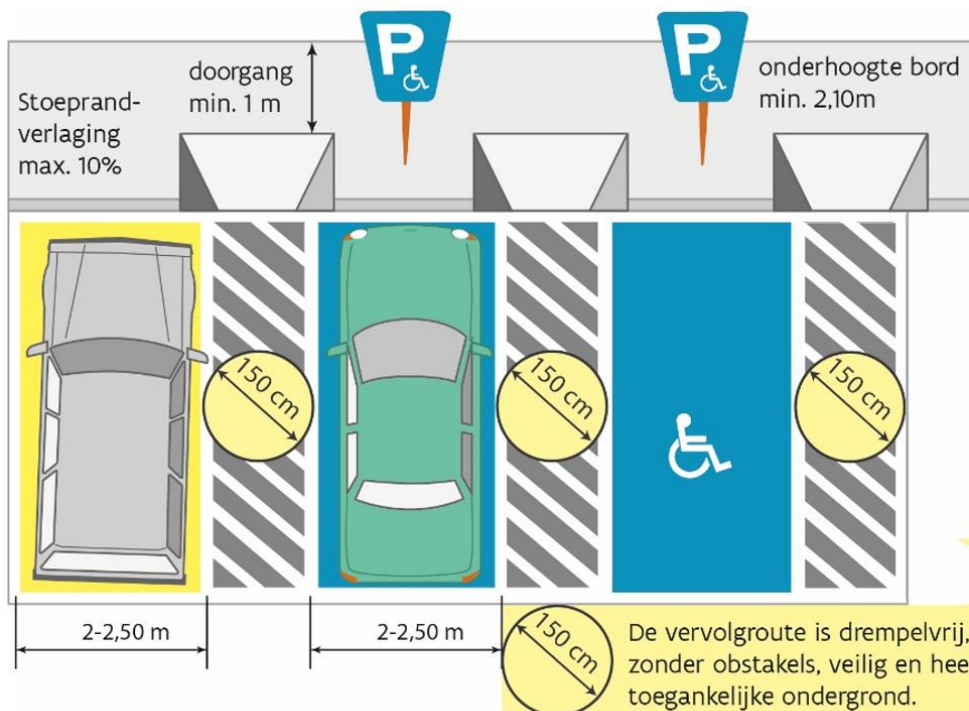
Een probleem bij langsparkeren is dat men de vrije ruimte aan beide zijden van de wagen (bestuurder en passagier) niet kan verzekeren! Hierdoor gaat de voorkeur steeds uit naar dwars parkeren.

2.2.4 Alternatief bij beperkte verharding

Waar gekozen wordt voor beperkte verharding in functie van waterinfiltratie, kan je ervoor kiezen om de parkeerplaats zelf in een waterdoorlatend materiaal te voorzien én aan **beide zijden** een verharde vrije strook te voorzien (waar men niet mag parkeren).

Deze vrije ruimte zorgt ervoor dat er voldoende manoeuvreerruimte is in een toegankelijke verharding om de wagen in of uit te stappen.

2.2.5 Uitrusting van de parkeerplaats

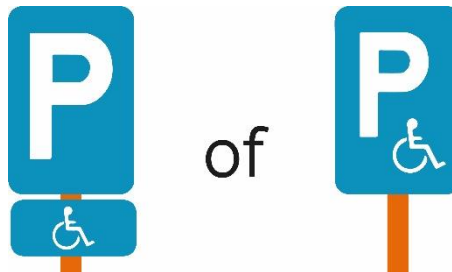
2.2.5.1 Ondergrond

De aangepaste en voorbehouden parkeerplaatsen moeten net zoals de (loop)routes op een terrein vlak, stroef en rolstoelvast zijn. Voor de afwatering is een maximaal hellingspercentage van 2 % toegestaan.

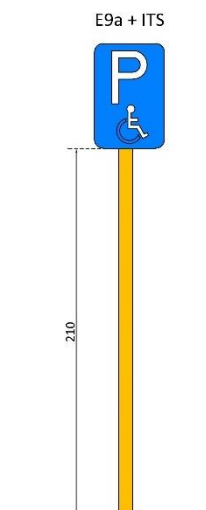
De aansluiting met het toegangspad, randen of voetpaden moeten drempelloos verlopen. Een drempel van 2 cm wordt toegestaan.

2.2.5.2 Signalisatie

- Een parkeerplaats moet voorbehouden worden voor personen met een handicap conform het verkeersreglement (KB 1 december 1975) en het MB van 11 oktober 1976 houdende de min. afmetingen en de bijzondere plaatsingsvoorwaarden van de verkeerstekens.
- Voor schuin- en dwarsparkeren geldt dat elk parkeervak individueel dient te worden aangeduid met verkeersbord E9a, aangevuld met het internationaal toegankelijkheidssymbool, eventueel via een onderbord.

- Voor langsparkeerplaatsen geldt dat verkeersbord **E9a met rolstoelsymbool** die een parkeerplaats aanduidt, alleen geldt op dit parkeervak. Het verkeersbord mag op de meest geschikte plaats worden aangebracht.
- De aanduiding van meerdere langsparkeerplaatsen achter elkaar die worden voorbehouden voor personen met een handicap kan op drie manieren:
 - Verkeersbord E9a met rolstoelsymbool geldt langs de kant van de openbare weg waar deze geplaatst is en vanaf het verkeersbord tot het volgende kruispunt.
 - Verkeersbord E9a met rolstoelsymbool geldt langs de kant van de openbare weg waar deze geplaatst is en vanaf het verkeersbord tot het begin van een andere reglementering van het stilstaan of het parkeren.
 - Het bord hiernaast vult het verkeersbord aan dat het begin van de reglementering aanwijst en vermeldt de afstand waarover deze geldig is.

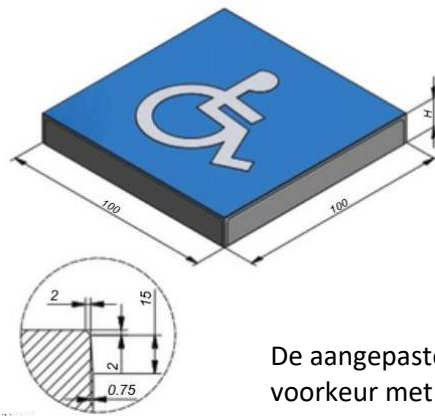
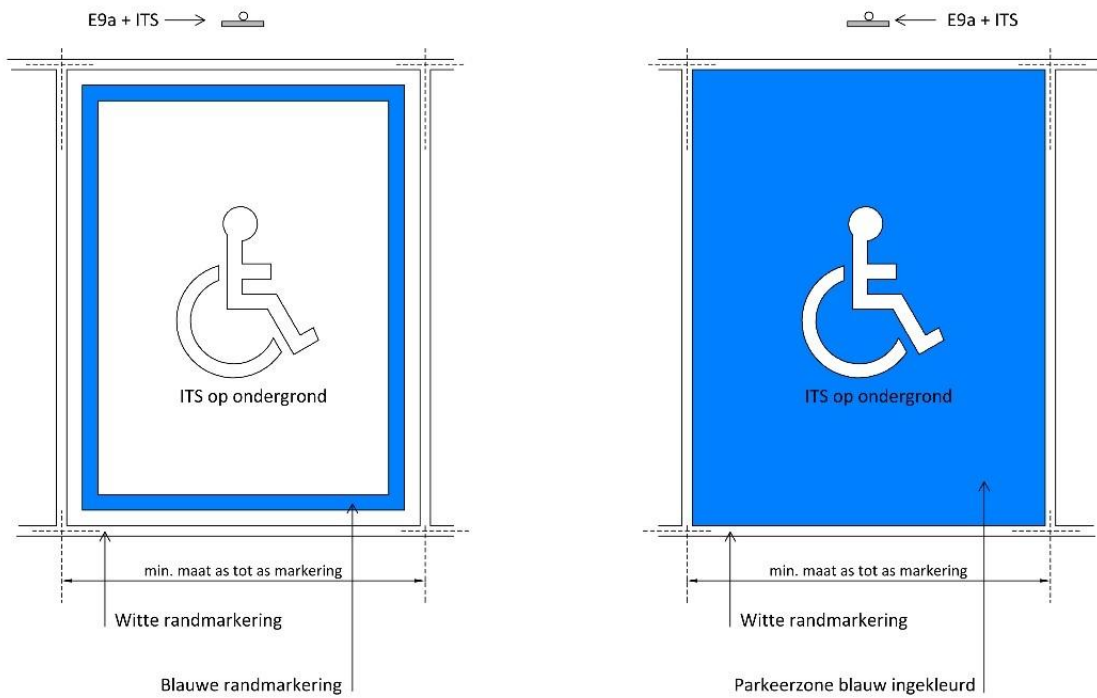

- De onderhoogte van het blauwe verkeersbord is min. 210 cm

2.2.5.3 Markeringen

Het oppervlak van de parkeerplaats is duidelijk omlijnd met een witte kleur. De ondergrond is bij voorkeur blauw. Het Internationaal Toegankelijkheidssymbool (ITS) wordt in witte kleur op de ondergrond aangebracht. Let er hierbij op dat de ondergrond niet te glad wordt door de blauwe inkleuring.

Een alternatieve markering kan ook uitgevoerd worden door het gebruik van twee lijnen, waarbij de buitenste lijn een witte en de binnenste lijn een blauwe kleur krijgt.

De aangepaste parkeerplaats signaleer je bij voorkeur met een groot symbool (100 x 100 cm) in het midden van het parkeervak

2.2.5.4 Parkeerautomaten

- Goed zichtbaar aangeduid
- Geplaatst buiten de looproute
- Drempelloos bereikbaar
- Voor de automaat is er een vrije horizontale circulatieruimte van 150 x 150 cm voorzien (eventuele dwars- en langshelling max. 2 %)
- De automaat is minimaal 50 cm uit een inwendige hoek of van een stoeprand geplaatst (horizontaal gemeten vanaf de as van het bedieningspaneel)
- Bedieningshoogte tussen 90 cm en 120 cm
- Bij voorkeur gratis parkeren voor houders van een parkeerkaart voor personen met een handicap

2.3 Draaiboek parkeervoorzieningen voor mensen met een handicap (Provincie West-Vlaanderen)

De Federale Dienst Politiezone Veiligheid van de gouverneur stelde in 2011 een werkgroep samen met vertegenwoordigers van de politiezones Vlas, Westkust en Middelkerke. Het doel was een uniforme aanpak onder de negentien politiezones en de vier parketten van West-Vlaanderen uit te werken over misbruik van de bijzondere parkeerkaarten en -plaatsen.

Om de problematiek in zijn geheel te analyseren en om een globaal actieplan te kunnen opstellen, werd de initiële werkgroep uitgebreid met vertegenwoordigers van zowel de kaartbeheerders als de belangenverenigingen.

Er werd een draaiboek samengesteld in overleg met de directie-generaal Personen met een Handicap, het Provinciaal Toegankelijkheidsplatform, Inter (toen nog Westkans) en het Parket-Generaal van het Hof van Beroep van Gent. Het draaiboek bevat onder meer informatie over het beheer van de kaarten, de mogelijke vormen van misbruik en aan het sluitstuk van de handhavingsfase, namelijk de verbalisering en de vervolging.

<http://gouverneurwest-vlaanderen.be/content/parkeervoorzieningen-voor-personen-met-een-handicap>

3 Planningsbeleid

Bij het voorzien van aangepaste en voorbehouden parkeerplaatsen is het niet evident om de aanbevolen norm van 6 % te hanteren. Het stads- of gemeentebestuur moet met heel wat lokale factoren rekening houden bij het ontwikkelen van de visie rond parkeren en de inplanting van aangepaste parkeerplaatsen in de bebouwde kom:

- algemene parkeerdruk
- het aantal inwoners met een blauwe parkeerkaart
- impact van toerisme
- de locatie van dienstverleningscentra, bezienswaardigheden, horeca, ...
- veiligheid
- beschikbare ruimte voor goed ingerichte parkeerplaatsen (zie titel 2.2.2 over inplanting)

In straten en woonwijken raden we aan voldoende parkeerplaatsen in een toegankelijke ondergrond te voorzien of zelfs al aangepaste parkeerplaatsen zonder aanduiding, die dan indien nodig voorbehouden kunnen worden door het voorzien van een bord en belijning.

Bij grotere parkeerterreinen is het aangewezen de norm (6 %) toe te passen.

Bij sommige bezienswaardigheden in landelijke zones merken we dat er vaak geen specifieke inrichtingen voor parkeren voorzien worden. In dit geval is een grote vlakke zone voldoende en is niet altijd een voorbehouden zone noodzakelijk gezien de geringe parkeerdruk. Indien na onderzoek de voorkeur naar deze oplossing gaat, moet minstens de ondergrond, situering en inrichting van deze vlakke zone en de bereikbaarheid naar de hoofdtoegang zo toegankelijk mogelijk zijn.

4 Communicatie

Naast het voorzien van voldoende en goede voorbehouden parkeerplaatsen is het communiceren erover met de gebruikers even belangrijk.

Op www.navigeerenparkeer.be vind je de voorbehouden parkeerplaatsen in de provincie West-Vlaanderen terug en de handleidingen om deze op gps-toestellen te plaatsen.

Het is nuttig om deze link op je gemeentelijke website te plaatsen en eventueel te vermelden in het gemeentelijk infoblad.

Zijn er nieuwe of verwijderde voorbehouden parkeerplaatsen? Foute gegevens op Navigeer en Parkeer? Gelieve deze informatie door te geven via het meldingsformulier:

www.navigeerenparkeer.be/contact/melding

Voor meer informatie, contacteer Inter:

Inter – Vestiging Brugge, Baron Ruzettelaan 7/0, 8310 Brugge

T 050 60 20 75

brugge@inter.vlaanderen – www.inter.vlaanderen

5 Over het project 'Navigeer en Parkeer'

De website www.navigeerenparkeer.be is het resultaat van een project van Inter (toen Westkans), opgestart in 2008 in het kader van het Vlaamse gelijkheidsbeleid en in samenwerking met GIS West van de Provincie West-Vlaanderen. Medewerkers van Inter (Westkans) werkten samen met vrijwilligers (netwerkpartners) om de voorbehouden parkeerplaatsen te lokaliseren in de toeristische aders van de badsteden en het centrum van Brugge.

Na het proefproject investeerden volgende steden en gemeenten in Navigeer en Parkeer: Deerlijk, Diksmuide, Ingelmunster, Izegem, Oostkamp, Roeselare, Tielt, Torhout en Waregem.

In 2012 werden de voorbehouden parkeerplaatsen in de steden en gemeenten van de Westhoek toegevoegd in het kader van het project '100 jaar Groote Oorlog, toegankelijk voor iedereen'.

In de loop van 2013 en 2014 werden in opdracht van de provincie West-Vlaanderen de parkeerplaatsen van de resterende gemeenten van West-Vlaanderen gescreend en aan de databank toegevoegd. Ondertussen vind je alle parkeerplaatsen op kaart en als gps-bestand. Jaarlijks doen we navraag bij de gemeenten om het overzicht up-to-date te houden. Bijgekomen en gewijzigde parkeerplaatsen worden gescreend.